

2020:[nr]

Motion Barngrupperna i förskolan är för stora – stadens statistik ger en skev bild av förskolans verklighet. Tina Kratz (V)

Dnr

Förskolans personal har länge lyft att deras och därmed också barnens arbetsmiljö blivit allt stressigare.

De stora barngrupperna är en anledning till detta, då de påverkar stressen och ljudnivåerna negativt. De stora grupperna skapar även en situation där personalen varken hinner ge de enskilda barnen den uppmärksamhet eller stöd de behöver eller hinner genomföra den undervisning de planerat på det sätt de avsett. De tvingas alltför ofta göra prioriteringar som går emot deras egna värderingar. Viljan att leva upp till uppdraget finns, men det är svårt att lyckas i en situation där barngrupperna sakta växer samtidigt som också barnens vistelsetid ökar. Något som även avspeglas i den höga och ofta stressrelaterade sjukfrånvaron hos förskolans personal.

Förskolans personal upplever att deras beskrivning av arbetsmiljön för både barn och personal i förskolan inte alltid möts av den tilltro som den förtjänar hos oss politiker. Vilket inte är konstigt, då de indikatorer som avser förskolan skapar en skev bild av verkligheten. Kommunfullmäktiges mål för barngruppernas storlek avser enbart hur situationen ser ut den 15 oktober, det är nämligen då indikatorn mäts. Indikatorns måluppfyllelse avgörs alltså tidigt på höstterminen när förskolornas barngrupper är som minst på grund av sexåringarna lämnat förskolan för att börja i förskoleklass. Men allteftersom läsåret går så ökar sedan barngrupperna för att strax före sommaren vara alldeles för stora och långt över kommunfullmäktiges mål. Vilket indikeras av den indikator som tas fram 30 april för Tertialrapport 1.

Vad som sedan sker med barngruppernas storlek under maj och juni har vi ingen som helst mätning av, sannolikt tillkommer det till ännu flera barn under dessa månader.

Vänsterpartiet anser att det är dags att mäta barngruppernas storlek på ett sätt som bättre överensstämmer med barnens och personalens verklighet under hela året, och inte enbart ger en ögonblicksbild av läget i mitten av oktober. Vi föreslår bland annat att ett genomsnitt tas fram genom att barngruppernas storlek rapporteras in varje månad.

Därutöver är det även viktigt att alla stadsdelar har samma definition för vad som avses med en barngrupp. Det skulle kunna vara Skolverkets definition: ”med barngrupp avses den grupp som barnen ingår i större delen av dagen i förskolan”. Skolverkets instruktion för hur det ska rapporteras förtydligar vad de avser med större delen av dagen:

Exempel 1

Förskolan har två avdelningar, Månen och Solen. Barnen delas sedan in i fyra fasta barngrupper där de befinner sig under större delen av dagen, Månen 1, Månen 2, Solen 1 och Solen 2. De barngrupper som ska rapporteras är de fyra barngrupperna, Månen 1, Månen 2, Solen 1 och Solen 2.

Exempel 2

Förskolan har två avdelningar, Månen och Solen. Barnen delas under dagen in i fyra barngrupper men barnen i de olika grupperna varierar. De barngrupper som ska rapporteras är de två avdelningarna, Månen och Solen.

Exempel 3

Förskolan har två avdelningar, Månen och Solen. Barnen delas sedan in i fyra fasta barngrupper där de befinner sig under större delen av dagen, Månen 1, Månen 2, Solen 1 och Solen 2. Barnen kan ibland delas in i ytterligare mindre grupperingar, till exempel efter ålder eller aktivitet, under en del av dagen. De barngrupper som ska rapporteras är de fyra barngrupperna, Månen 1, Månen 2, Solen 1 och Solen 2. Barngrupp där barnet ingår under en begränsad del av dagen avses inte.

En översyn av stadsdelarnas syn på detta vore på sin plats så att det blir möjligt att jämföra förskolorna. Denna översyn kunde gärna inkludera hur barnens vistelsetid ser ut. Med hjälp av skolplattformen borde det vara möjligt att ta fram den statistiken utan att öka förskolornas dokumentationsbörda.

En annan avgörande faktor för kvaliteten i förskolan är personaltätheten, vi skulle därför vilja se ett förtydligande av vilka som ingår i detta mått men även hur det ser ut balanserat mot barnens vistelsetid. Eftersom det finns en tendens att barnens vistelsetid ökat, så antar vi att det inneburit att det under en allt kortare tid mitt på dagen verkligen är 5 barn per årsarbetare. Och i samma takt som barngrupperna ökar under läsåret så minskar ju också personaltätheten. Även här anser vi därför att kommunfullmäktiges indikator borde vara ett genomsnittstal.

Ett annat mått för att visa på förskolors kvalitet är utbildningsnivån. Vi mäter i dag legitimerade förskollärare, vi anser att även barnskötare med utbildning spelar en avgörande roll för förskolornas kvalitet. Något som även borde lyftas fram i statistiken.

Med ett bättre underlag kommer besluten om förskolan bli bättre och skapa den utveckling som krävs. Därför är det viktigt att indikatorerna inte ger en skev bild av förskolebarnens verklighet, det skulle ge en större insyn i vilken arbetsmiljö som de och deras pedagoger verkar i. Vi anser att förskolan behöver en satsning, även för att klara av kompetensförsörjningen: förskollärare och barnskötare ska ha en arbetsmiljö som inte stressar sönder dem utan istället får fler att vilja stanna kvar och fler att söka sig till dessa fantastiska yrken.

Vi föreslår därför

- Att kommunfullmäktiges mål för barngruppernas storlek ska vara ett genomsnittstal för läsåret och bygga på statistik insamlad varje månad, möjligen med undantag för juli.
- Utredda andra sätt att mäta förskolornas barngruppsstorlek för att hitta den som kommer närmast verkligheten.
- Att upprätta en plan för hur stadens förskolor ska närma sig skolverkets riktmärke för barngrupps storlek
- Att kommunfullmäktiges mål för personaltäthet ska vara ett genomsnittstal för läsåret och bygga på statistik insamlad varje månad, möjligen med undantag för juli.
- Att utreda om möjligheten att ta fram en indikator som även inkluderar barnens vistelsetid i relation till personaltätheten
- Att det förtydligas vilka som ingår i indikatorn för personaltäthet

- Att införa en indikator för utbildade barnskötare

Stockholm den 27 oktober 2027

Tina Kratz (V)